

Lotz Károly

A doktorné mosolyogva nyújtotta át mind a harminc darab ezrest.

— Itt van mind, Imre. És ha mind elveszted is? A tudományod nem vesztet el.

De a keze remegett, hogy a pénzt átnyújtotta.

— Lásd, — mondotta diadalmasan a doktor a nénjének, — ez aztán az igazi feleség!

És megölelte a feleségét.

— Nem viszem el mind, — szólott aztán nagylelkűen. — Csak egy ezrest. Nesze kérlek a Wertheim-kulcs. Tedd be a többi. Holnap beviszem a Hazaiba. És ezentúl nálad lesz a Wertheim-kassza kulcsa.

Még egyszer megcsókolta a feleségét és elsietett.

Másnap az öreg ismét hajnalban kelt. Most már a kávéház ajtajából visszafordult és jól megjegyezte a házat, hogy visszataláljon.

A kávé jólesett neki. A pincér már ismerősnek üdvözölte, s hogy más pipát látott nála, fölvetta a márványasztalról és megnézegette.

— A magam pipáját elvesztettem, — mondotta az öregúr.

És elbeszélte neki, hogyan megsétálta tegnap a várost.

Aztán nagyelégülten rágyujtott és visszatért a házhoz.

Már ekkor kivilágosodott. A novemberi köd nyirkossága barnította az aszfaltot. A cselédek a szemetet hordták. Ahogy ott állottak álmosan, borzasan és didegve a kapuban s várták a kocsit, az öregúr is megállt előttük.

— Hát te ki lánya vagy? — kérdezte az egyiket, egy kicsi sápadtat.

— Harsányi Pálé, — felelte az elpirulva.

— De nem idevaló vagy?

— Nem.

Folytatjuk

Földi kínjaitól immár megváltotta a halál Lotz Károlyt. Őt a sors nyilván arra teremtette, hogy az életöröm nagy festőjévé váljék, de azért korántsem mondhatnók, hogy élete útja rózsás volt. Visszavonult, szinte félénk természete nem engedte meg, hogy bőven ízlelgesse az öröm kelyhét, mint Makart, akit felülmult művészetével. Világhírűvé sem lett, mint mestere Rahl, akit szintén messze elhagyott. Oly népszerűsége sem tett szert, mint nem egy kortársa, pedig többet s jelentékenyebbet végzett, mint legtöbbjük. Az elismerés soványan rakosgatta le garasait az ő műhelyébe. Diner-Dénes József jegyezte fel róla 1898-ban, amidőn Lotznak zártkörű ünnepelésben volt része, hogy tizennégy évvel azelőtt elkészítették emlékérmét, aláírásokat is gyűjtöttek egy emlékiratra s aztán — megfélekedtek mindezek átadásáról. Lotz sohasem volt a homloktérben álló művész. Kijárt neki a hivatalos és száraz „mester“ titulus. De az emberek nem törődtek vele. Ő sem velük.

Lotz ugyanis vérbeli festő volt és minden nagy vágya akkor teljesült, ha egy jókora darab falat bocsátottak rendelkezésére. Amit magától megvont az életben, azt erre a falra vetítette: a pompát, a fényt, az életörömet. Nem minden műve egyforma értékű. Legjobb képei azok, amelyeken ez a visszafojtott, ez a félénkségtől visszatartott életöröm teljességgel kitombolhatta magát. Népmeséi és szentjei, bármily kiváló alkotások, mégsem oly meggyőzők, mint azok a képek, amelyeken ragyogó felhők közt diadalukat ünneplik az olimpiai istenek, mutatván gyönyörű testük minden szépségét. A test, a daliás, nyulánk, minden akcióra és mozdulatra menten kész szép test volt festő-vágyainak legerősebbike.

LOTZ KÁROLY A RÁVATALON A MŰCSARNOKBAN

Kiszer fényképe